

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Provincie Drenthe
T.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 122
9400 AC ASSEN

team
Beleid leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door	BSN
73704-2026:907580	173704-2026		J. Dozeman	
datum	telefoon	fax	e-mail	
19 mei 2026	14 0591		gemeente@emmen.nl	
onderwerp				
Zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe				

Geacht college,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de Ontwerp Omgevingsvisie Drenthe 'Horizon van Drenthe' (verder "de Omgevingsvisie"). Wij waarderen de Omgevingsvisie als een goed leesbaar document met een aantrekkelijk toekomstbeeld voor Drenthe. Het geeft op hoofdlijnen richting aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en sluit aan bij actuele maatschappelijke opgaven. Positief wordt vastgesteld dat uw Omgevingsvisie inhoudelijk voor een deel overeenkomt met de Omgevingsvisie die wij als gemeente in voorbereiding hebben, met een sterke nadruk op versterking van de brede welvaart en aandacht voor thema's als water en bodem, klimaatadaptatie en gezondheid.

Tegelijkertijd constateren wij dat een aantal onderdelen van uw Omgevingsvisie naar onze mening nog te weinig richting geven. Ook komen een aantal punten niet overeen met onze gemeentelijke Omgevingsvisie, waarbij wij ons zorgen maken of een aantal van uw uitgangspunten niet remmend zullen werken voor onze ambities. Daarom maken wij graag van de mogelijkheid gebruik om een aantal aandachtspunten en verzoeken als zienswijze bij u te adresseren.

Algemeen

In de visie op 2050 valt ons op dat de aandacht voor de steden beperkt is ten opzichte van de andere onderwerpen. Emmen wordt benoemd als stedelijk knooppunt maar de betekenis van Emmen als economisch centrum wordt onvoldoende vastgelegd en ruimtelijk uitgewerkt in de Omgevingsvisie. De Regio Emmen heeft de ruimte en de potentie om bij te dragen aan de landelijke opgaven. De provincie Drenthe en de Regio Emmen lobbyen gezamenlijk voor de status van Initieerregio voor de Regio Emmen om daarmee een hogere prioriteit in de Nota Ruimte te krijgen voor de ontwikkeling van de regio. De Tweede Kamer steunt deze wens. Wij missen deze ambitie in de Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie is strategisch en kaderstellend van aard en kent in onze ogen op bepaalde onderdelen niet de verdieping die wenselijk is. Dit is onder andere het geval op het gebied van woningbouw, economische ontwikkeling, energie en mobiliteit. U geeft aan dat verdieping moet plaatsvinden in programma's. Onze zorg is dat zonder de juiste afweging en richting op het niveau van de Omgevingsvisie, dit op een onvoldoende integrale wijze plaatsvindt.

De gekozen gebiedsgerichte benadering onder 'Een gezonde groei voor een vitale samenleving' wordt door ons onderschreven. Een verdere uitbreiding van de gekozen gebiedsgerichte benadering, ook toegespitst op de twee andere ambities, achten wij kansrijk en in het kader van samenhang wenselijk.

Leidende principes

De provincie hanteert het principe Water en Bodem Sturend als een sterk sturend uitgangspunt. Wij erkennen dat ruimtelijke ontwikkelingen steeds meer worden geconfronteerd met aandachtspunten vanuit water en bodem. Ook wij benaderen Water en Bodem Sturend daarom als een leidend principe, maar dan richtinggevend: Het gaat ons nadrukkelijk om de wijze waarop hiermee in de afweging met andere belangen wordt omgegaan. Zonodig kan passend maatwerk noodzakelijk zijn.

Een zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik is van groot belang en in zijn algemeenheid een goed vertrekpunt. In de Omgevingsvisie wordt veelal gewezen op ontwikkeling binnen "bestaand stedelijk gebied". Wij constateren dat onze opgaven en ambities, onder andere op het gebied van wonen en economie, lang niet altijd zijn te realiseren binnen bestaand stedelijk gebied. Wij vragen om mogelijkheden en meer richting ten aanzien van ontwikkelingen buiten de begrenzing van het stedelijke gebied. Verderop in onze zienswijze komen we met een aanvulling op dit punt.

Ambitie 'Een toekomstbestendig landelijk gebied'

Water en droogte

U heeft aandacht voor het duurzaam perspectief van het grondgebruik in het grondwater-beschermingsgebied Noordbargeres. Dit ondersteunen wij. Ten aanzien van het gebiedsproces merken wij op dat de deelname van agrarische sector/bedrijven, de gemeente en overige betrokken partijen hierin van groot belang zijn. Wij worden als gemeente dan ook graag actief bij het programma betrokken. Dit is op dit moment nog niet het geval.

Graag verkrijgen wij meer toelichting op uw beeld ten aanzien van waterberging in het beekdal van het Schoonebeekerdiep.

Bij het thema veenoxidatie wordt verwezen naar het gebied Valthermond. Wij vragen ook inzet van de provincie buiten dit gebied, waaronder andere delen van de gemeente Emmen. Juist bij het thema veenoxidatie ligt er een duidelijke rol voor de provincie, gezien de inhoudelijke verantwoordelijkheid op het gebied van grondwater en de overkoepelende positie ten opzichte van waterschappen en gemeenten.

Natuur

Wij missen aandacht voor de stikstofopgave- en aanpak. In het bijzonder vragen wij aandacht voor "stedelijke" ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van woningbouw, economische ontwikkeling en infrastructuur. Deze hebben ook te maken met stikstofproblematiek, maar krijgen binnen het TLGD onvoldoende aandacht. Het benoemen hiervan in de Omgevingsvisie zou op zijn plaats zijn.

Ten aanzien van de werkwijze binnen de benoemde TLGD-gebieden vragen wij om duidelijkheid over de positie van het Bargerveen. Dit mede gezien de bijzondere omstandigheden: De ligging aan de Duitse grens, een structurele overbelasting van stikstof en het belang van zowel landelijke- als stedelijke ontwikkelingen in de regio. Wanneer start er een gebiedsproces?

U geeft op kaart 2 een ecologische verbinding aan richting Duitsland. Dit is wat ons betreft positief, echter de beschrijving in de legenda sluit hier niet bij aan. Wij zien afstemming met de Duitse overheden in het kader van de stikstofproblematiek als onderdeel van de ecologische verbinding. Op dit onderdeel vragen we een actieve inzet van de provincie, zoals ook opgemerkt in de zienwijze op het ontwerp TLGD.

Ten aanzien van het soortenbeleid ontbreekt een uitspraak over de omgang met roeken. Roeken zijn zowel in landelijk- als stedelijk gebied een groeiend punt van overlast. In het kader van uw beheersverantwoordelijkheid vragen wij hier alsnog aandacht voor.

Landbouw

Het op kaart 1 aangewezen prioritaire landbouwgebied omvat vrijwel het gehele landelijke gebied van de gemeente Emmen. Dit roept de vraag op of overal gelijke vestigings- en ontwikkelingsmogelijkheden gelden en/of realistisch zijn. Naar onze mening zijn de omstandigheden rondom de stad Emmen en het natuurgebied Bargerveen anders dan binnen het grootschalige Veenkoloniale gebied.

Aanvullend stelt u dat de provincie terughoudend omgaat met het toevoegen van functies binnen prioritair landbouwgebied. Wij merken dat onze Omgevingsvisie binnen bepaalde delen van de gemeente anders is. Wij zien rondom het Bargerveen en de stad Emmen kansen, bijvoorbeeld op het gebied van kleinschalig landelijk wonen en recreatie. Dit met het oog op perspectief voor stoppende boeren, het tegengaan van versnippering, het voorkomen van ondermijnende activiteiten en het borgen van ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied. Wij vragen om ruimte voor gebiedsgerichte differentiatie.

De passage over stimulering van mestvergisting en hernieuwbare energie vraagt om verduidelijking: Betreffen dit uitsluitend initiatieven ten behoeve van de (verbreiding van) agrarische bedrijfsvoering of is deze benadering ruimer? In dat laatste geval vragen wij aandacht voor de effecten van ontwikkelingen op het gebied van milieu, verkeer en landschap.

Wij vragen om meer oog voor het ontwikkelingsperspectief van de glastuinbouwsector in Emmen. Wij missen het benoemen van de huidige clusters Erica en Klazienaveen en het lopende proces van het gezamenlijke programma. U geeft verder aan dat verhoging van de toegevoegde waarde voor de glastuinbouw het uitgangspunt is. Wat is de visie op gebieden of bedrijven die hier niet (meer) aan bijdragen? Is transformatie- of clustering van (delen van) glastuinbouwgebieden denkbaar?

Recreatie en toerisme

Bij recreatie en toerisme vragen wij om aandacht voor de kwaliteit en toekomstbestendigheid van nieuwe ontwikkelingen.

Ambitie 'Een gezonde groei voor een vitale samenleving'

Verstedelijking

Over het thema "Verstedelijking" is onder het onderdeel "Algemeen" al het nodige benoemd. Wij vragen om verduidelijking in de status van de kern Hoogeveen. Naar onze mening valt Hoogeveen (ook) binnen de Regio Emmen.

Wonen

Onder het onderdeel wonen vinden wij het opvallend dat u nergens uw groeiambitie voor de Provincie benoemt, zoals u dat bijvoorbeeld wel in de Woonagenda Provincie Drenthe heeft vastgesteld. In uw Woonagenda spreekt u wel over een duidelijke ambitie, namelijk die van 45.000 woningen voor heel Drenthe. Deze ambitie onderschrijven wij. De aandacht voor de woningbouwopgave en de noodzaak daarvan met betrekking tot leefbare wijken en dorpen is naar onze mening daarom onderbelicht. De Omgevingsvisie geeft hiermee te weinig richting om de woningbouwopgave vorm te geven in een toekomstig Provinciaal Volkshuisvestingsprogramma. Wij vragen u om duidelijker te maken in uw Omgevingsvisie wat de Provinciale ambities en doelen zijn met betrekking tot wonen.

Tegelijk willen we u erop wijzen dat de groeiambitie voor woningbouw niet uitsluitend binnenstedelijk kan worden gerealiseerd: Binnenstedelijke locaties zijn steeds schaarser. Dit vraagt dus ook om uitbreiding van kernen. Uw Omgevingsvisie biedt echter geen strategie op buitenstedelijke woningbouw. Wij vragen u om duidelijker te maken onder welke voorwaarden u uitbreiding mogelijk wilt maken en hoe u daarbij de woningbouwopgave afweegt ten opzichte van andere ruimtevragers zoals landbouw, waterberging, (energie)infrastructuur en natuur. Zonder een richting in uw Omgevingsvisie zal ieder buitenstedelijk woningbouwproject maatwerk blijven. Dat draagt niet bij aan de versnelling die zowel de gemeente als de provincie willen bereiken. Wij staan ervoor open om in overleg te treden over het realiseren van de woningbouwopgave in de gemeente Emmen.

Tot slot missen wij aandacht voor de diverse regio's in Drenthe. Samen met Coevorden, Hoogeveen, Borger-Odoorn en de provincie werken wij aan het opzetten van de Regio Emmen, waarbinnen wonen een plaats krijgt binnen een Plan voor de Regio. Wij vragen nadrukkelijk om de Regio Emmen en haar woningbouwambities een plek te geven in uw Omgevingsvisie.

Mobiliteit en bereikbaarheid

De Omgevingsvisie erkent Emmen als regiokern met bovenregionale betekenis en benoemt bereikbaarheid als essentiële voorwaarde voor economische vitaliteit en leefbaarheid. Deze erkenning blijft beperkt tot een nationaal en provinciaal perspectief en wordt niet doorvertaald naar een internationale of grensoverstijgende rol. Daarmee krijgt onze ambitie om Regio Emmen te positioneren als scharnierpunt in het vervoer van personen en goederen in Noordwest-Europa onvoldoende aandacht. Dit is een gemiste kans, temeer omdat Emmen als enige Drentse stad door de Europese Unie is aangewezen als urban node aan het hoofdnetwerk van Europese transportcorridors. De E233 corridor is de kortste verbinding tussen Rotterdam en de metropool Bremen-Hamburg en een essentiële economische ader voor de regio. De corridor E233 en het belang hiervan voor Drenthe mag in de Omgevingsvisie vermeld en sterker worden gepositioneerd. Dit geldt ook voor de potentie om de spoorlijn Coevorden - Bad Bentheim (start december 2026) op termijn uit te bouwen tot Emmen – Rheine.

In de uitwerking van de mobiliteitsnetwerken blijft de strategische koers voor de ontwikkeling van Drenthe en de Regio Emmen in het bijzonder, onvoldoende duidelijk. De visie beschrijft vooral bestuurlijke verantwoordelijkheden en geeft te weinig richting aan het realiseren van de mobiliteitsnetwerken. Een integrale benadering wordt gemist waarin mobiliteit nadrukkelijk wordt verbonden met majeure opgaven zoals klimaatverandering, vergrijzing, digitalisering en de verwachte groei van de Regio Emmen. Hierdoor blijft onduidelijk hoe de mobiliteitsnetwerken zich moeten ontwikkelen om deze samenhangende opgaven adequaat te ondersteunen.

We vinden afbeelding 6 ("Corridors (inter)regionaal") onduidelijk. Kunt u duiding geven aan de betekenis van doorgetrokken en onderbroken lijnen? Ook volgt de getoonde route in Emmen niet de N391.

Ook kaart 7 over het wegennet roept vragen op. Is deze kaart een weergave van de huidige situatie of een toekomstige koers? De kaart oogt daarbij inconsistent. Zo lijkt de (inter)regionale corridor N391, die op afbeelding 6 als belangrijke corridor wordt aangeduid, op kaart 7 te worden gepositioneerd als onderdeel van het regionale netwerk. Dit staat haaks op het Bereikbaarheidsakkoord N391–N862, waarin de Rondweg / N391 is aangewezen als stroomweg. Daarnaast vertoont kaart 7 onlogische onderbrekingen in routes, bijvoorbeeld op de ontsluiting van Schoonebeek vanaf de N34 (Coevorden). Ook ontbreekt aansluiting bij onze ambities om doorgaand verkeer door het centrum van Emmen te verminderen. Dit vraagt om een heldere en consequente begrenzing van doorgaande routes buiten de kern, in plaats van doorlopende verbindingen door het centrum. Wij verzoeken u om de strategische koers voor het hoofdwegennet expliciet te maken en de kaartbeelden te verduidelijken en te harmoniseren met beleidsambities en vastgestelde afspraken.

Wij zijn verheugd dat het vastgestelde tracé van de HunebedBikeway (de F34, de doorfietsroute Borger – Coevorden, via Exloo, Emmen en Veenoord-Nieuw-Amsterdam) integraal is opgenomen in de Omgevingsvisie (kaart 8). Doorfietsroutes maken fietsen aantrekkelijker voor langere afstanden, met name voor woon-werkverkeer. Doorfietsroutes verminderen het aantal auto's op de weg, wat leidt tot minder verkeersdruk en een gezondere luchtkwaliteit. Doorfietsroutes zijn daarmee cruciale verbindingen om gezonde verstedelijking in goede banen te leiden. Dit belang komt in de Omgevingsvisie, specifiek paragraaf 3.8 “Versterken van de netwerken voor mobiliteit” onvoldoende tot uitdrukking. De Omgevingsvisie kan dit belang nadrukkelijker ondersteunen door een sterkere verankering van de kwaliteit van doorfietsroutes.

De energieopwekking wordt steeds duurzamer en nieuwe, schone brandstoffen worden toegankelijk voor een breed scala aan gebruikers. Deze energietransitie vormt de basis voor schone mobiliteit, maar vraagt ook om passende infrastructuur en logistiek voor de opslag en distributie van deze brandstoffen. In de uitwerking van de mobiliteitsnetwerken (met name kaart 3) missen wij de ontwikkeling van multifunctionele hubs met ruimte voor energieopslag en meerdere duurzame brandstoffen. Clean Energy Hubs versterken de bereikbaarheid en het vestigingsklimaat en vormen een essentiële randvoorwaarde voor de verduurzaming van het zware goederenvervoer. Wij adviseren daarom om de ontwikkeling van Clean Energy Hubs langs (inter)nationale corridors expliciet op te nemen in de Omgevingsvisie Drenthe.

Kernen

Binnen de Omgevingsvisie wordt het aantal gebiedskernen uitgebreid. Wij vragen om een nadere toelichting op wat wordt bedoeld met de gebiedskernen en wat het betekent als een dorp geen gebiedskern is.

Naar onze inschatting vallen de kernen Nieuw-Amsterdam/Veenoord, Schoonebeek en Emmer-Compascuum eveneens onder de gebiedskernen. Dit gezien de inwoneraantallen, de lokale verzorgingsgebieden, de bijdrage aan de woningbouwopgave en de verbeterende posities bij realisatie van de Nedersaksenlijn. In de Emmense Omgevingsvisie worden deze kernen, samen met Klazienaveen, benoemd als kerndorpen. In de kerndorpen verwachten wij een groter deel van de woningbouwopgave te laten landen en daarbij ook het voorzieningenniveau voor de kern en het lokale verzorgingsgebied te versterken.

Ten aanzien van detailhandel is onduidelijk welke concrete eisen worden gesteld aan detailhandel buiten centrumgebieden.

Economie

Wij vragen om meer inzicht in en richting voor de concrete invulling van de economische opgave in de Regio Emmen. Herstructurering van bedrijventerreinen wordt benoemd en waar nodig is ook ruimte voor uitbreiding van bedrijventerreinen. In dat kader wordt ook een toekomstig bedrijventerrein nabij de A37 benoemd en het Rundedal. Deze ontwikkelingen mogen ook op kaarten worden weergegeven. Verder vragen wij, conform de regionale programmeringsafspraken, (fysieke) ruimte voor de ontwikkeling van de circulaire economie.

Wij vragen om meer visie op grote vestigers: Wordt invulling gegeven aan een vereiste impuls voor economische ontwikkeling en een bijdrage aan werkgelegenheid bij initiatieven? Welke (aanvullende) ruimtelijke eisen worden gehanteerd?

De ontwikkelingen van de Veiligheidscampus en de Greenwise campus zijn van een andere orde dan de andere benoemde hubs. De Greenwise Campus dient als aanjager van economische ontwikkeling op de drie economische pijlers van Emmen: groene chemie, maakindustrie en circulaire economie en de pijler zorg en welzijn. Deze sectoren zien we als de drijvende kracht achter toekomstige economische groei en werkgelegenheid. Op de Greenwise Campus bundelen bedrijven, onderwijsorganisaties en overheden de krachten rondom deze pijlers.

Wij missen aandacht voor het belang van beschikbaarheid en toegang tot medische en sociale voorzieningen zoals het ziekenhuis en huisartsenzorg in Drenthe, ook met het oog op een aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefbaarheid. Een ziekenhuis en toekomstbestendige huisartsenzorg is van belang voor de gezondheidsketen en de beweging van zorg naar gezondheid. In Emmen is behoud en ontwikkeling van het Treant ziekenhuis een speerpunt. De omgeving van het ziekenhuis wordt als onderdeel van de Greenwise Campus doorontwikkeld tot een gebied waarin wordt gewerkt aan het beantwoorden van de zorgvraag van de toekomst.

Energie

Samen met de provincie werken we aan een robuust en toekomstig energiesysteem via het project ORTESE. Net als in het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE) staat hierin het optimaal in balans brengen van vraag naar aanbod van energie voorop. Dit vraagt om ruimte. Ruimtelijk wil provincie die ruimte zoeken bij of direct grenzend aan stedelijk gebied om het landelijk gebied te ontzien. De vraag is of dat realistisch is. Tegelijkertijd vragen wij ons af of voldoende op de ruimtevraag van energieproductie wordt geanticipeerd in de Omgevingsvisie. Het komt bij ons over dat voor energieproductie (zon, wind of andere vormen) geen aanvullende opgave vanuit NPE of wijziging wordt voorzien ten opzichte van de RES 1.0 waar we in Drenthe gezamenlijk aan werken.

Provinciale Staten heeft bij de behandeling van de Energievisie besloten over een minimale afstandsnorm tussen windturbines en woningen. Verzocht is deze afstandsnorm op te nemen in de Omgevingsvisie. Wij lezen dit nog niet terug. Daarbij vragen wij ons af wat deze afstandsnorm betekent voor de door ons aangewezen (nog niet ontwikkelde) locaties voor windenergie.

Wij vragen bij het bieden van mogelijkheden voor batterijopslag en het tijdelijk opslaan van waterstof in de ondergrond aandacht voor ruimtelijke inpassing (batterijopslag) en veiligheid (beide ontwikkelingen).

De zuidelijke as van Meppel tot Emmen heeft volgens u mede een gunstige uitgangspositie voor energie. Hoe moeten wij dit zien? Aan welke vorm(en) van energie wordt gedacht, in welke verschijningsvorm en waar zou dat moeten landen?

Ambitie ‘Een mooi, schoon, gezond en veilig Drenthe’

Landschap

Wij spreken onze waardering uit voor de aandacht voor kwaliteitscorridors (snelwegpanorama's) en vragen of deze ook expliciet op de kaart kunnen worden opgenomen.

Vervolgproces

Een krachtige positionering van de Regio Emmen als stedelijk knooppunt en economische motor in de regio draagt bij aan een toekomstbestendig Drenthe, waarin brede welvaart centraal staat. Vanuit deze visie hebben wij onze reactie op de ontwerp-Omgevingsvisie ‘Horizon van Drenthe’ gegeven. We gaan graag met u in gesprek om deze zienswijze nader toe te lichten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

N. Plantinga

H.F. van Oosterhout